Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2015-03344

EUE Nieminen Pia(UM) 12.11.2015

Asia
Kilpailukykyneuvosto 9.11.2015; terästeollisuuden tila Euroopassa

Kokous
Kilpailukykyneuvosto 09.11.2015

Puheenjohtaja järjesti ylimääräisen kilpailukykyneuvoston 9.11.2015 terästeollisuuden tilasta Euroopassa.

Kokous järjestettiin Iso-Britannian pyynnöstä, koska työpaikat vähenevät kiihtyvällä tahdilla. Alalla on globaali ylikapasiteetti erityisesti Kiinan voimakkaasti kasvaneen tuotannon vuoksi. Keskustelussa todettiin tarve konkreettisiin toimiin. Puheenvuoroissa tulivat esiin muun muassa päästökauppadirektiivin vaikutus alan globaaliin kilpailukykyyn, kauppapolitiikan instrumentit, investointiohjelman hyödyntäminen, sertifikaatit ja kiertotalous.

Päätettiin järjestää korkeantason konferenssi arvioimaan tilannetta ja pohtimaan poliittisia jatkotoimia. Teräskonferenssi kutsutaan koolle energiaintensiivisen teollisuuden ryhmän puitteissa. Ajankohta jäi avoimeksi.

Ministeri-illallisella keskustelua aiheesta jatkettiin viiden terästeollisuuden toimitusjohtajan alustusten pohjalta. Kokouksessa hyväksyttiin puheenjohtajan päätelmät.

Seuraava kilpailukykyneuvosto kokoontuu 30.11.-1.12.2015 Brysselissä.

Komissio (varapuheenjohtaja Katainen) piti hyvänä sitä, että kilpailukykyneuvosto oli aktiivinen ja kutsui ylimääräisen kokouksen koolle terästeollisuuden tilasta Euroopassa. Komissio on tietoinen terästeollisuuden vaikeasta tilanteesta ja ylikapasiteetin aiheuttamasta hintojen laskusta. Haasteet ovat todellisia. EU:lla on seuraavia keinoja: investointiohjelma (EFSI), jossa on käynnistymässä terästeollisuuden hanke Italiassa, kauppapolitiikan instrumenttien käyttö, kansainvälisellä tasolla komission yhteistyö OECD.n teräskomitean kanssa, uudistetut valtiontukien suuntaviivat ja neuvoteltavana oleva päästökauppadirektiiviuudistus, tuleva kiertotaloustiedonanto raaka-aineiden saannin osalta sekä energiaintensiivisen teollisuuden korkean tason ryhmän toiminta. Varapuheenjohtaja Katainen korosti globaalin ratkaisun tarvetta.

UK mukaan terästeollisuuden kriisi koskee useita tuhansia työntekijöitä samoin kuin monissa muissa maissa. (EU-28 maista suurin teräksentuottaja on Saksa, seuraavina Italia, Ranska, Espanja ja UK.) Kauppapolitiikan pitäisi olla vapaata, mutta reilua. Polkumyyntitapaukset pitäisi käsitellä komissiossa nopeasti. Komission valtiontukikäsittelyä on nopeutettava ja pitäisi pohtia, tuleeko suuntaviivoja muuttaa. Erityisesti UK kiinnitti huomiota sääntelyn kumulatiivisiin kustannusvaikutuksiin, joita tulisi

arvioida. UK pyysi kutsumaan koolle korkean tason ryhmän ministeritasolla, mille monet jäsenmaat antoivat tukensa. UK peräänkuulutti eurooppalaista vastausta kriisiin.

FI toi esiin terästeollisuuden tärkeyden myös Suomessa. Terästeollisuudessa työskentelee 8 500 henkilöä ja työpaikat ovat vähenemässä. Kaikkiaan mineraaliklusterissa on 30 000 työpaikkaa. FI totesi vuoden 2013 terästoimintasuunnitelman hyväksi. Suunnitelman toimeenpanoa olisi tärkeää seurata energiaintensiivisen teollisuuden korkean tason työryhmässä. Valtiontukien osalta FI tuki menettelyjen virtaviivaistamista ja nopeuttamista. Lisäksi energiahintojen osalta tuotiin esiin, että päästökauppauudistus voi nostaa hintoja, mutta pidettiin hyvänä energiaintensiiviselle sektorille allokoituja päästöoikeuksia.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa osoitettiin ymmärrystä UK.n huolelle. Kauppapolitiikkaneuvottelut ovat käynnissä Kiinan kanssa, mutta muun muassa DE totesi, ettei se tule koskaan myöntämään Kiinalle markkina-asema-statusta. Monet vaativat komission aktiivisempaa otetta polkumyyntitapausten käsittelyssä sekä EU.n ja jäsenmaiden johdonmukaisuutta. Tosin monet totesivat, että kauppapolitiikkakysymykset tulisi keskustella 27.11. kokoontuvassa ulkoasianneuvostossa (kauppaministerit).

Päästökauppadirektiivin uudistusta pidettiin tärkeänä instrumenttina ja osa toi esiin tasapuolisuuden ympäristö- ja teollisuusnäkökulmien osalta. Sääntely-ympäristön ja päästökaupan kompensaatioiden kehittämistä pidettiin tärkeänä. Esitettiin myös sertifikaattien kehittämisen mahdollisuus. Vuoden 2013 terästeollisuuden toimintasuunnitelman toimeenpanon seurantaa pidettiin tärkeänä, ja vain osa esitti sen muuttamista. Komission investointiohjelma nähtiin hyvänä keinona kilpailukyvyn lisäämisessä.

Ehdotusta korkean tason teräskokouksesta pidettiin hyvänä. Myös OECD:n teräskomitea on tärkeä foorumi. Monessa puheenvuorossa valitettiin EU.n hitautta päätöksentekoprosesseissa polkumyyntitapauksissa. Esimerkiksi USA on nopeampi ja pystyy saamaan päätöksiä puolessa vuodessa, kun EU.n minimiaika on 9 kk. Muutamat maat, joilla ei ole omaa terästeollisuutta, korostivat, ettei tehottomia aloja saa keinotekoisesti pitää hengissä, mutta ne maat, joille terästeollisuus on tärkeä, kuten Saksa, korostivat tuotteidensa kilpailukykyä ja korkeaa jalostusastetta normaalissa kauppapoliittisessa tilanteessa. Ranska korosti, että EU.n pitää tehdä päätöksiä terästeollisuuden puolesta. Belgian mukaan EU.n pitää hyödyntää kaikki EU.n käytettävissä olevat toimenpiteet.

Lopuksi komissio totesi ongelman syväksi ja moninaiseksi. Korkean tason kokoukseen olisi hyvä kutsua myös teräksen käyttäjät kuten SE ehdotti. Tasapuolisempi kilpailuasetelma Kiinan kanssa ja globaali ylituotanto ovat pääasioita ja EU.n pitää neuvotella suoraan Kiinan kanssa. Asian selvitystä on jatkettava sekä EU.n että kansallisilla tasoilla. Komissio korosti, että vaikka EU on hitaampi päätöksentekoprosesseissa kuin esimerkiksi USA, EU.n toimintatapa on perusteltu. Energiahintojen osalta komissio korosti verotuksen ja energiamuotojen vaihtoehtojen olevan kansallisessa päätäntävallassa.

Lopuksi puheenjohtaja otti keskustelun tiedoksi ja totesi, että seurantana järjestetään korkeantason kokous.

Suomen edustajat
Pysyvän edustajan sijainen Marianne Huusko-Lamponen ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
13585/15

Liitteet

Viite

Asiasanat	kilpailukykyneuvosto, teräs
Hoitaa	**TEM, UM**
Tiedoksi	EUE, MMM, OKM, OM, PLM, SM, TULLI, VM, VNK, YM